

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej,

na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 kwietnia 2022 r. w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 540 (pięćset czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pismem z 16 września 2021 r. powód R. S. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 29 kwietnia 2021 r., VII AGa [...]. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania, powołał się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wynika, że w ocenie powoda pojęcie obowiązku wynikającego z koncesji, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2021, poz. 716 ze zm.) jest różnie interpretowane przez Sąd Najwyższy. W wyrokach z 6 października 2011 r., III SK

18/11 oraz z 27 lutego 2019 r., I NSK 13/18 Sąd Najwyższy miał przyjąć „wykładnię ścisłą” tego pojęcia, a w uchwale z 9 lipca 2019 r., I NSZP 1/19 – „wykładnię szeroką”.

W odpowiedzi na skargę pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, względnie oddalenie, a w każdym przypadku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, a zarazem doniosłe dla systemu prawa i nowe, w tym znaczeniu, że nie zostało dotąd rozstrzygnięte w orzecznictwie. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz szczegółowego uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 26 września 2005 r., II PK 98/05; 10 stycznia 2019 r., I UK 503/17; 10 maja 2019 r., I CSK 627/18; 30 listopada 2020 r., IV CSK 363/20).

Z kolei potrzeba wykładni przepisów prawa przez Sąd Najwyższy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi, gdy są one źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; 27 kwietnia 2021 r., III USK 132/21).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, przedstawić własną propozycję interpretacyjną oraz wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia

Sądu Najwyższego z: 19 października 2012 r., III SK 15/12; 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12; 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 11 marca 2021 r., I USK 100/21).

Nie występuje zaś w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), ani potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne istotne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02; 16 lipca 2013 r., II UK 142/13; 21 marca 2014 r., II UK 515/13; 21 kwietnia 2021 r., I USK 51/21).

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej ograniczało się do zacytowania orzeczeń Sądu Najwyższego, będących w ocenie skarżącego źródłem rozbieżności, oraz do kilku zdawkowych stwierdzeń, że: „dwie prezentowane powyżej wykładnie sprowadzają się do konkurencji wykładni szerokiej oraz wykładni ścisłej pojęcia obowiązków wynikających z koncesji”; „[w] ocenie skarżącego, zgodnie z ogólnymi zasadami nakładania przez Państwo obowiązków, zastosowanie winna znajdować wykładnia ścisła”; „w sprawie zachodzi istotne zagadnienie prawne. Okoliczność ustalenia precyzyjnej wykładni przesłanek nałożenia na jednostkę kar pieniężnych, jako ingerujących w prawa i wolności obywatelskie niewątpliwie do takich zagadnień należy”.

Skarżący nie przedstawił żadnych argumentów precyzujących, na czym konkretnie polega rzekoma rozbieżność. Nie przedstawił także konkretnych argumentów świadczących o istotności zagadnienia prawnego.

Ogólnikowe stwierdzenie, że przedstawiony w skardze problem prawny „niewątpliwie” stanowi istotne zagadnienie prawne, nie jest wystarczające do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Z kolei zacytowanie kilku orzeczeń, które skarżący uznaje za nie w pełni spójne, nie jest wystarczające do wykazania istnienia rozbieżności w orzecznictwie w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 2 k.p.c.

Na marginesie tylko należy odnotować, że między orzeczeniami przytoczonymi przez skarżącego nie zachodzi żadna sprzeczność. Sąd Najwyższy

w przytoczonej powyżej uchwale z 9 lipca 2019 r., I NSZP 1/19 wyjaśnił, że nałożenie na koncesjonariusza kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązku wynikającego z koncesji (art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego) jest dopuszczalne także wtedy, gdy obowiązek ten można zrekonstruować z przepisów powszechnie obowiązującego prawa dotyczących działalności koncesjonowanej. Stanowisko to nie stoi w sprzeczności z poglądem wyrażonym w wyroku z 6 października 2011 r., III SK 18/11, zgodnie z którym podstawę do nałożenia kary pieniężnej z art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego stanowi nieprzestrzeganie tylko takich obowiązków, które wynikają z koncesji, a zatem obowiązki wynikające z koncesji muszą mieć „autonomiczny” charakter względem przepisów prawa. Ten ostatni pogląd został wyrażony w specyficznym stanie faktycznym, w którym obowiązek koncesyjny został sformułowany w sposób blankietowy i oderwany od przedmiotu koncesjonowanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki działalności, tj. jako obowiązek przestrzegania wszystkich przepisów prawa składających się na porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej. Oczywiście jest, że decyzja koncesyjna nie może zobowiązywać przedsiębiorcy do przestrzegania wszelkich istniejących przepisów prawa, nawet tych niezwiązanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. W tym sensie decyzja koncesyjna powinna być „autonomicznym” źródłem obowiązku, za którego naruszenie przedsiębiorca może być ukarany na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego. To jednak nie oznacza – jak podkreślił Sąd Najwyższy w przytoczonej uchwale – że decyzja ma być samoistnym i wyłącznym źródłem obowiązku koncesjonariusza. Decyzje administracyjne nie mogą same z siebie tworzyć obowiązków – w demokratycznym państwie prawnym obowiązki nakładane na obywateli, w tym przedsiębiorców, muszą wynikać z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Argumentacja przedstawiona w wyroku z 6 października 2011 r., III SK 18/11 nie przeczy temu stanowisku. Należy więc uznać, że Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni pojęcia obowiązku wynikającego z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego, a w sprawie nie występuje żadne nowe, istotne dla systemu prawa zagadnienie prawne ani potrzeba ujednolicenia orzecznictwa.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265).

a.s.